

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. (8 5) 203 4407,

faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-12-19

Nr. (1.20-05E)3-2347

VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ PAKARTOTINIS TEIKIMAS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija parengė ir pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. 553 „Dėl elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų kainos dalinio kompensavimo, skirto elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitinių vartotojų išlaidoms už suvartotą elektros energiją ir (ar) suvartotas gamtines dujas sumažinti, taikymo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. spalio 26 d. nutarimo Nr. 1062 „Dėl Paramos, skirtos elektros energijos nebuitinių vartotojų išlaidoms už suvartotą elektros energiją sumažinti, skyrimo ir administravimo tvarkos“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 2).

Nutarimo projektas Nr. 2 patikslintas po 2022 m. gruodžio 13 d. ministerijų atstovų tarpinstitucinio pasitarimo (įvertintos ir darbo tvarka suderintos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktos pastabos dėl Nutarimo projekto Nr.2).

Lietuvos Respublikos Seimas 2022 m. gruodžio 13 d. priėmė Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 17, 20, 43, 44, 46, 51, 69, 71, 72¹, 75¹ straipsnių ir vienuoliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 46³ ir 72¹ straipsniais ir 71¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymą (toliau – Įstatymas), kuriame nustatyta, kad Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) priima sprendimą dėl skirtumo, susidariusio dėl Tarybos nustatytų ir faktinių elektros energijos įsigijimo technologinėms reikmėms kainų ir dėl Tarybos nustatytų ir prognozuojamų elektros energijos įsigijimo technologinėms reikmėms kainų už likusį laikotarpį, kurį galioja nustatytos perdavimo ir (ar) skirstymo paslaugos kainos ir tarifai, ir pagrįstų sąnaudų įvertinimo nustatant atskirą, papildomą dedamąją prie persiuntimo paslaugos kainos¹.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgdama į tai, kad Įstatymas dar neįsigaliojo (nes jo dar nepasirašė Lietuvos Respublikos Prezidentas), 2022 m. gruodžio 14 d. nustatė² buitiniams vartotojams elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų kainos dalinio kompensavimo dydžius be elektros energijos kainos dalies kompensavimo dydžių papildomai dedamajai prie elektros energijos persiuntimo paslaugos kainos, kuri nustatoma įvertinus skirtumus, susidariusius dėl Tarybos nustatytų ir faktinių elektros energijos įsigijimo technologinėms reikmėms kainų ir dėl Tarybos nustatytų ir prognozuojamų elektros energijos įsigijimo technologinėms reikmėms kainų per

¹ Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 17, 20, 43, 44, 46, 51, 69, 71, 72¹, 75¹ straipsnių ir vienuoliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 46³ ir 72¹ straipsniais ir 71¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje dėstoma Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 7¹ dalis.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 14 d. nutarimas Nr. 1252 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. 553 „Dėl elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų kainos dalinio kompensavimo, skirto elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitinių vartotojų išlaidoms už suvartotą elektros energiją ir (ar) suvartotas gamtines dujas sumažinti, taikymo“ pakeitimo“.

laikotarpį, kurį galioja nustatytos 2022 m. elektros energijos persiuntimo paslaugos kainos ir tarifai (toliau – elektros kainos dalinio kompensavimo dydžiai technologinėms reikmėms).

Pažymėtina, kad Energetikos ministerija 2022 m. gruodžio 5 d. suinteresuotoms institucijoms pateikė išvadsams gauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. 553 „Dėl elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų kainos dalinio kompensavimo, skirto elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitinių vartotojų išlaidoms už suvartotą elektros energiją ir (ar) suvartotas gamtines dujas sumažinti, taikymo“ pakeitimo“ projektą (TAIS Nr. 22-16266), kuriame buvo siūloma nustatyti visus buitiniams vartotojams elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų kainos dalinio kompensavimo dydžius, įskaitant ir elektros kainos dalinio kompensavimo dydžius technologinėms reikmėms. Atsižvelgdama į tai, kad Vyriausybė atskiru nutarimu jau patvirtino buitiniams vartotojams elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų kainos dalinio kompensavimo dydžius, išskyrus elektros kainos dalinio kompensavimo dydžius technologinėms reikmėms, t. y. pasikeitė anksčiau pateikto išvadsams gauti nutarimo projekto apimtį, Energetikos ministerija pakartotinai pateikė suinteresuotoms institucijoms išvadsams gauti Nutarimo projektą Nr. 1, kuriuo buvo siūloma nustatyti tik elektros kainos dalinio kompensavimo dydžius technologinėms reikmėms (TAIS Nr. 22-17020).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 19² straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgdama į Tarybos pateiktą informaciją ir į atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme daliniam kompensavimui numatytą lėšų dydį, turi nustatyti minimalią 1 kWh elektros energijos kainos ribą, žemiau kurios dalinis kompensavimas netaikomas, dalinio kompensavimo 1 kWh elektros energijos ir (ar) 1 m³ gamtinių dujų dydžius elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams, dalinio kompensavimo taikymo laikotarpį ir patvirtinti dalinio kompensavimo taikymo ir administravimo tvarkos aprašą.

Energetikos ministerija, vadovaudamasi Energetikos įstatymo 19² straipsnio 3 dalimi, kreipėsi į Tarybą, prašydama pateikti informaciją dėl dalinio kompensavimo dydžių (skaičiavimus, pagrindimą ir siūlomus dalinio kompensavimo dydžius). Taryba tokią informaciją Energetikos ministerijai ir Vyriausybei pateikė 2022 m. lapkričio 15 d. raštu Nr. R2-()-728 ir patikslino 2022 m. lapkričio 16 d. raštu Nr. R2-()-7331 (toliau – Tarybos raštas), kuris pridedamas prie šio teikimo.

Atsižvelgdama į Įstatymo nuostatas, Taryba kreipėsi į elektros energijos perdavimo sistemos operatorių ir skirstomųjų tinklų operatorius, prašydama pateikti informaciją apie operatorių 2022 metais faktiškai patirtas ir prognozuojamas patirti sąnaudas įsigyjant elektros energiją technologinėms reikmėms. Energetikos ministerijos vertinimu, valstybės biudžeto lėšos turėtų būti skirtos susidariusiam elektros energijos įsigijimo technologinėms reikmėms reguliaciniam kainų skirtumui elektros energijos buitiniams ir nebutiniams vartotojams, kuriuos aptarnauja skirstomųjų tinklų operatoriai, kompensuoti, nes Taryba, nustatydamą perdavimo paslaugos kainos viršutinę ribą 2023 m., priėmė sprendimą panaudoti perkrovų valdymo pajamas (142,3 mln. eurų), perdavimo tarifo augimo amortizavimui.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma elektros energijos buitiniams vartotojams nustatyti elektros kainos dalinio kompensavimo dydžius technologinėms reikmėms, t. y. Nutarimo projekto 1.4.1.2 ir 1.4.1.3 papunkčiuose siūloma nustatyti dalinio kompensavimo dydžius atsižvelgiant į tai, prie kokios įtampos elektros tinklų yra prijungti elektros energijos buitinio vartotojo elektros įrenginiai, taip pat įtvirtinant nuostatas, kad dėl susidariusių skirtumų lėšos turi būti išmokėtos iki 2022 m. gruodžio 31 d. Šie kompensavimo dydžiai būtų taikomi tik elektros energijos buitiniams vartotojams, kurių elektros įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų operatoriaus AB „Energijos skirstymo operatorius“ valdomų elektros tinklų, nes prie kitų skirstomųjų tinklų operatorių valdomų elektros tinklų nėra prijungtų elektros energijos buitinių vartotojų elektros įrenginių. Šių papildomų dedamųjų prie elektros energijos persiuntimo paslaugos kainos kompensavimo suma iki 2022 m. gruodžio 31 d. iš viso sudarytų apie 44,61 mln. Eur be PVM ir 53,97 mln. Eur su PVM (tiksliai suma 53 974 794 Eur su PVM).

Taip pat Nutarimo projekte Nr. 2, atsižvelgiant į Įstatymo³ nuostatas ir skirstomųjų tinklų operatorių Tarybai pateiktą informaciją apie elektros energijos skirstomųjų tinklų operatorių 2022 metais faktiškai patirtas ir prognozuojamas patirti sąnaudas įsigyjant elektros energiją technologinėms reikmėms elektros energijos nebutiniams vartotojams, siūloma Nutarimą Nr. 2 papildyti 1.4–1.10 papunkčiais ir nustatyti elektros energijos nebutiniams vartotojams papildomosios dedamosios prie elektros energijos persiuntimo paslaugos kainos kompensavimo dydį, skirtą papildomai dedamajai prie elektros energijos persiuntimo paslaugos kainos, kuri apskaičiuojama įvertinus skirtumus, susidariusius dėl Tarybos nustatytų ir faktinių elektros energijos įsigijimo technologinėms reikmėms kainų ir dėl Tarybos nustatytų ir prognozuojamų elektros energijos įsigijimo technologinėms reikmėms kainų per laikotarpį, kurį galioja nustatytos 2022 m. elektros energijos skirstymo paslaugos kainos ir tarifai, kompensuoti. Papildomos dedamosios prie elektros energijos persiuntimo paslaugos kainos kompensavimo dydžiai diferencijuojami pagal atskirus elektros energijos skirstomųjų tinklų operatorius, kadangi skirtingiems elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriams dėl skirtingos jų veiklos apimtys susidarė skirtingi skirtumai. Nutarimo projekte Nr. 2 siūloma nustatyti šiuos dydžius AB „Energinės skirstymo operatorius“, UAB „Dainavos elektra“, AB „Achema, AB „Akmenės cementas“, AB „Lifosa“ nebutiniams vartotojams, atsižvelgiant į tai, prie kokios įtampos elektros tinklų yra prijungti elektros energijos nebutinio vartotojo elektros įrenginiai. Šių papildomų dedamųjų prie elektros energijos persiuntimo paslaugos kainos kompensavimo suma iki 2022 m. gruodžio 31 d. iš viso sudarytų apie 76,09 mln. Eur be PVM ir 92,08 mln. Eur su PVM (tiksliai suma 92 077 200 Eur su PVM). Nutarimo projekte Nr. 2 taip pat nustatoma, kad pirmiau minėti dalies kompensavimo dydžiai taikomi nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. birželio 30 d.

Išsamūs argumentai dėl kompensavimo dydžių ir jų apskaičiavimo pateikti Tarybos rašte. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos biudžeto lėšas ir skolinimosi galimybes 2022 metais ir į tai, kad reguliaciniai skirtumai yra susidarę šiais metais, lėšų išmokėjimas planuojamas iki 2022 m. gruodžio 31 d. Pažymėtina, kad, vadovaudamasi Energetikos įstatymo 19² straipsnio 3 dalimi, Taryba teikia informaciją Energetikos ministerijai ir Vyriausybei dėl galimų dalinio kompensavimo 1 kWh elektros energijos ir (ar) 1 m³ gamtinių dujų dydžių, įvertinusi valstybės biudžeto lėšų sumą, numatytą daliniam kompensavimui, ir prognozuojamą elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų vartojimą. Taryba Energetikos ministerijai ir Vyriausybei pateikė informaciją apie konkrečiam elektros energijos kainos kompensavimo dydžiui kompensuoti reikalingas valstybės biudžeto lėšas. Taigi, išmokamų lėšų dydis jų išmokėjimo metu bus apskaičiuotas Tarybos ir šia informacija disponuos Energetikos ministerija ir Vyriausybė, atskiros elektros energijos kainos kompensavimui skirtų lėšų išmokėjimo sutarties tarp administratoriaus ir atitinkamų dalyvių siūloma nesudaryti, siekiant sumažinti administracinę naštą rinkos dalyviams.

Priėmus Nutarimo projektą Nr. 1 ir Nutarimo projektą Nr. 2, nenumatoma neigiamų teisinio reguliavimo poveikio pasekmių. Numatomas teigiamas poveikis elektros energijos tiekėjų veiklai ir elektros energijos ir gamtinių dujų vartotojams – dalinis kompensavimas bus vienodais principais taikomas visų tiekėjų buitiniams vartotojams, todėl nebus nei buitinių vartotojų, nei tiekėjų tarpusavio diskriminavimo, o tiekėjai galės planuoti savo ateities veiklos plėtros perspektyvas ir įprastai tęsti savo veiklą. Nutarimo projektas Nr. 1 ir Nutarimo projektas Nr. 2 taip pat neturės neigiamos įtakos konkurencijai tarp nepriklausomų tiekėjų – tiekėjai ir toliau konkuruos savo siūlomais planais ir elektros energijos kaina buitiniams vartotojams. Dalinis kompensavimas turės teigiamą poveikį buitinių vartotojų finansinei padėčiai – vartotojams bus iš dalies sumažinta elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų kaina.

Atkreiptinas dėmesys, kad siūloma priemonė (elektros energijos kainos kompensavimas) nėra selektyvi ir bus taikoma visų elektros energijos nebutinių vartotojų, su nepriklausomu elektros

³ Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 17, 20, 43, 44, 46, 51, 69, 71, 72¹, 75¹ straipsnių ir vienuoliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 46³ ir 72¹ straipsniais ir 71¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje dėstoma Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 7¹ dalis.

energijos tiekėju ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriais sudariusių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį ar elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, elektros energijos nebuitinių vartotojų, kuriems Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka užtikrinamas garantinis elektros energijos tiekimas, išlaidoms už elektros energiją sumažinti. Todėl siūloma priemonė yra horizontaliai taikoma priemonė (bendra priemonė), kuri nedarys poveikio konkurencijai ir nesuteiks išskirtinių sąlygų atskiriems ūkio subjektams. Taip pat pažymėtina, kad siūloma priemonė nedaro poveikio konkurencijai ir prekybai tarp valstybių narių.

Nutarimo projektas Nr. 1 ir Nutarimo projektas Nr. 2 tiesiogiai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų, nėra notifikuotinas Europos Komisijai.

Pastabas dėl Nutarimo projekto Nr. 1 pateikė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, Taryba.

Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Finansų ministerija, Valstybės kontrolė dėl Nutarimo projekto Nr. 1 pastabų neturėjo. Taryba, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija darbo tvarka informavo, kad pastabų dėl Nutarimo projekto Nr. 1 neturi. Dėl Konkurencijos tarybos pateiktos pastabos argumentai pateikti šiame rašte.

Informacija apie suinteresuotų institucijų pateiktų pastabų dėl Nutarimo projekto Nr. 2 įvertinimą Vyriausybei pateikta 2022 m. gruodžio 12 d. raštu Nr. (1.20-05E)3-2302.

Nutarimo projektas Nr. 1 ir Nutarimo projektas Nr. 2 skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projektą Nr. 1 ir Nutarimo projektą Nr. 2 parengė Energetikos ministerijos Energetikos konkurencingumo grupė (vadovas Karolis Švaikauskas, tel. +370 670 39 352, el. p. karolis.svaikauskas@enmin.lt, patarėja Aušra Grėbliūnaitė, tel. +370 602 46 290, el. p. ausra.grebliunaite@enmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas Nr. 1, 2 lapai.
2. Nutarimo projekto Nr. 1 lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Nutarimo projektas Nr. 2, 2 lapai.
4. Nutarimo projekto Nr. 2 lyginamasis variantas, 2 lapai.
5. Tarybos 2022 m. lapkričio 16 d. raštas Nr. R2-()-7331, 15 lapų.
6. Suinteresuotų institucijų pastabos, 46 lapai.

Energetikos ministras

Dainius Kreivys